

ZADRUGAR

Glasilo „Nabavljalne zadruga uslužbencev drž. železnic v Sloveniji“ v Ljubljani VII

Izhaja enkrat mesečno — Naročnina letno za nečlane Din 18.— — Posamezna številka stane Din 1'50
Dopisi in reklamacije naj se pošiljajo na upravni odbor N. Z. U. D. Ž. v Ljubljani VII

VSEBINA: Uvodnik: Zadrugištvo med državnimi uslužbenci. — Iz zadrug: 1. gr. življenja: Po mednarodnem zadrugnem kongresu. Govor predsednika mednarodne zadrugne zveze Tannera. Konferenca železničarskih nabavljalnih zadrug v Beogradu. Uporaba premoženja bivše Gospodarske poslovalnice. Nezadovoljstvo in nezodoljiveži. — Stanovanjska akcija Saveza nabavljalnih zadrug. — Premog (okrožnica direkcije). — Obvestila. — Termini. — Iz zadrugne trgovine. — Cenik.

Zadrugištvo med državnimi uslužbenci

Veliko se je že pisalo o zadrugištvu med državnimi uslužbenci v naši državi. Bilo je veliko državnih uslužbencev za zadruga, veliko pa jih je bilo tudi proti. 10-letna doba zadrugištva med državnimi uslužbenci še ni popolnoma razčistila pojmov in še vedno se najdejo ljudje med državnimi uslužbenci, ki odločno nastopajo proti zadrugam!

Nesporno je dejstvo in bodoče generacije državnih uslužbencev naše države bodo sigurno še veliko bolj priznale velik čin takratnega finančnega ministra pokojnega Koste Stojanovića, ki je predpisal uredbo o nabavljalnih zadrugah državnih uslužbencev v naši državi. Je bil to čin ogromnega značaja samo za prva poveljna leta, nego za vso bodočnost državnih uslužbencev.

Da se to dejanje pokojnega Koste Stojanovića s strani državnih uslužbencev ni pravilno ocenilo, je v toliko razumljivo, da so državni uslužbenci naše države bili vzgojeni kot sestavni del svojega naroda pač po vladajočih razmerah in niso imeli one izobrazbe v gospodarskih vprašanjih, ki je bila drugod že izpeljana. Že samo, če pogledamo razmere v Sloveniji pred vojno, ko so se državni uslužbenci vseh panog, rojeni Slovenci, morali boriti ne samo za kruh na lastni zemlji, nego tudi za svoje narodne pravice in svojo narodno čast ter so bili po veliki večini na samih podrejenih mestih, vidimo, da ni bilo možno med takimi uslužbenci izpeljati obsežnejšega zadrugnega pokreta. Po ostalih pokrajinah bivše Avstro-Ogrske ni bilo nič boljše. Če pa pogledamo in ocenimo razmere v predvojni Srbiji, vidimo, da so tamkaj državni uslužbenci bili razmeroma maloštevilni in dobro situirani. Mala Srbija je bila bogata na agrarnih produktih in šele v razvoju, ter se vsled tega ni

opažala potreba po stanovskih grupacijah. Vzlic temu pa so srbski železničarji že pred vojno imeli dobro fundirano svojo železničarsko zadrugo v Beogradu.

Po vojni so se pri nas razmere korenito spremenile in nastopila je nujna potreba samoobrambe posameznih stanov. To samoobrambo je nudil in dal državnim uslužbencem pokojni Kosta Stojanović z že omenjeno uredbo o nabavljalnih zadrugah. Našlo se je precej državnih uslužbencev, ki so šli na delo in pričeli ustanavljati zadruga. Savez se je ustanovil in dobil tudi denarna sredstva za financiranje zadrug. Začetek je veliko obetal, a vsled okolnosti, da ni bilo pravih zadrugarjev med državnimi uslužbenci v dovoljnem številu, je prišel v kratkem času grenak preokret. Ustanovljene zadruga vsled slabega poslovanja niso uspevale, nego hirale in nekatere prišle celo v težke finančne stiske. Ta doba je bila najtežja, a tudi to dobo so državni uslužbenci-zadrugarji primeroma z malimi žrtvami prestali in od leta 1927. se povsod opaža nov napredek v pozitivnem smislu.

Neobhodno potrebno je, da se državni uslužbenci enotno strnejo v svojih zadrugah, in sicer nabavljalnih, kreditnih in stanovanjskih. Ta potreba je podana in dokazana z izkušnjami 11letnega mladega življenja naše velike domovine Jugoslavije. Le takrat, če bodo posamezni stanovi znali pravilno zbrati vse svoje moči za gotov pozitiven cilj in te moči usmeriti v pozitivnem, konstruktivnem delu za obči napredek gospodarstva svojega stanu in s tem tudi svojega naroda, le takrat je podana absolutna garancija za pravilen razvoj našega gospodarstva in pravilen razmah in napredek našega naroda obče.

Do 6. januarja 1929. marsikdo izmed državnih uslužbencev ni mogel mirno in trezno razmišljati o svojem gospodarskem položaju, o načinu in metodah, kako bi se ta gospodarski položaj mogel povzdigniti na višji nivo. Strankarske strasti, najhujša

politična borba vseh proti vsem, ki se je bila razpasla med jugoslovanskim narodom in v ta vrtimec pritegnila državne uslužbence, vse to je oviralo, da bi bili mogli državni uslužbenci jasno in mirno presoditi dejansko stanje. Poleg tega pa je vse državne uslužbence pritiskal večni strah za življenski obstanek. Strah pred redukcijami, preganjanji itd. je tudi vplival na duševno življenje skoraj vsakega poedinca. Z odločitvijo Njeg. Vel. kralja, z zgodovinskim dnem 6. jan. 1929. so vse te ovire padle, nastopilo je novo vzdušje povsod tudi med državnimi uslužbenci!

Poglejmo druge stanove! Zbirajo se takozvani gospodarski krogi in iščejo novih poti v zaščito svojih interesov. Zbirajo se razni drugi stanovi naroda takozvanih prostih poklicev: odvetniki, zdravniki, inženjerji itd., ki tudi stremijo za tem, kako bi osigurali svojemu stanu odgovarjajoči nivo v življenju. Zbira se tudi največji del našega naroda, naše kmetsko ljudstvo, ki ustanavlja razne produktivne zadruga in druge gospodarske organizacije v zaščito in izboljšanje svojih življenskih pogojev po navodilih in ob dejanski moralni in materialni podpori naše Kraljevske Vlade. Zbirajo se takorekoč vsi stanovi naroda in povsod se opaža novo življenje, novo stremljenje za boljšo bodočnost!

In kaj vidimo pri drž. uslužbencih? Tudi tukaj se je po 6. januarju pokazal precejšen napredek. V nekaterih pokrajinah naše domovine državni uslužbenci iščejo izhoda na gospodarskem in socialnem polju in se ponovno oklepajo svojih nabavljalnih zadrug, ustanavljajo stanovanjske in kreditne zadruga. Savez dela s polno paro in skuša pomagati povsod. Vzlic temu pa imamo vtis in nam mora vsak nepristran opazovalec priznati, da med državnimi uslužbenci ni pravega zanosa in da ideja skupnosti še ni prodrla v duše in srca vseh. Je res, da je še velik del drž. uradnikov materialno zelo slab,

da plače po obstoječih zakonih in predpisih ne odgovarjajo neobhodno potrebni živlenskemu standardu. To je sigurno eden glavnih vzrokov, da državni uslužbenci še nekako stojijo ob strani pri delu na gospodarskem in socialnem polju. Naše mnenje pa je, da je skrajni čas, da se ta stagnacija za vsako ceno odpravi in da se vsi državni uslužbenci zberejo pod okriljem svojih nabavljalnih, kreditnih in stanovanjskih zadrug in s pozitivnim skupnim delom ustvarijo in branijo glavni temelj svojega gospodarskega, socialnega, kulturnega in prosvetnega obtanka in napredka!

Ne moremo pa razumeti, da bi samo težko materialno stanje bilo edini vzrok že omenjenih stagnacij. Zdi se nam, da so tudi še drugi momenti merodajni in da je še veliko državnih uslužbencev nekako mišljenja, da njim ni potreba sodelovati za svoj lastni obstanek na drugem polju, nego samo z vestnim opravljanjem prevzetih dolžnosti v svojih službah. Vse materialne težkoče ima odpraviti država kot službodajalec. To stališče je absolutno napačno! Četudi država da visoke plače, upoštevajoč eksistenčni minimum in največji živlenski standard posamezne panoge in stroke državnih uslužbencev, trdimo z vsem poudarkom, da stan državnih uslužbencev ne bo s tem za veliko povzdignjen s svojega nivoja. S plačami se bodo okoristili oni, pri katerih bo kupoval živlenske potrebščine; te resnice nihče ovreči ne more!

Potrebno je torej, da se stan državnih uslužbencev vseh panog postavi na lastne noge in kompaktno brani svoje pravice in svoje mesto med ostalimi stanovi našega naroda. Zato ima vso pravico, zato ima možnost potom svojih nabavljalnih, kreditnih in stanovanjskih zadrug! Ima pa tudi poziv kakor ostali stanovi od samega Njeg. Vel. kralja in kraljevske vlade, da naj ves narod pomaga svojemu prevzvišenemu kralju pri konsolidaciji naše države. Njeg. Vel. kralj je čisto jasno poudaril, kaj pričakuje od državnih uslužbencev vseh panog! Temu pozivu se mora vse državno uslužbenstvo odzvati s pozitivnim sodelovanjem ne samo v službi, nego tudi izven službe. Njeg. Vel. kralj ob vsaki priliki izkazuje zadrugištvu med svojim narodom največjo pozornost in nudi dejanske podpore. Če torej državni uslužbenci v strnjjenih falangah potom svojih nabavljalnih, kreditnih in stanovanjskih zadrug pod okriljem Saveza nabavljalnih zadrug drž. uslužbencev nastopijo kot stan, potem storijo samo svojo dolžnost napram svojemu prevzvišenemu kralju in svojemu narodu ter s konstruktivnim in stvarnim sodelo-

vanjem dejansko pomagajo pri reševanju vseh perečih gospodarskih vprašanj in podprejo vse one, ki se trudijo za sanacijo gospodarstva in za boljšo bodočnost naše domovine.

Slovenski železničarji-zadrukarji tako pojmujejo naše dolžnosti, ki jih imamo napram samemu sebi, našemu prevzvišenemu kralju in naši domovini! Trdno smo prepričani, da je ta pot edino pravilna in da prinese pozitivne uspehe ne samo stanu nego celemu narodu. Kajti oni slovenski železničar, ki bo ali pa že je postal res dober zadrukar, se je otresel raznih sebičnih predsodkov in dokumentira nesebično sopomoč in skupnost s svojim sotovarišem, tak slovenski železničar je in ostane absolutno pozitiven in konstruktiven element v veliki verigi ne samo svojega stanu nego tudi svojega naroda. In ko bomo vzgojili vse slovenske in jugoslovanske železničarje za dobre zadrukarje, bomo obenem pripomogli, da bodejo ti res dobri in pravi slovenski in jugoslovanski železničarji.

To smo hoteli povedati odkrito, javno in jasno! Pozivamo vse slovenske tovariše in tovarišice železničarje, da se oklenejo svojih zadrug in da potom teh povzdignemo svoj stan na višji nivo v gospodarskem, kulturnem, socialnem in prosvetnem oziru. To pa je dolžnost slehnega pripadnika k našemu stanu! Zato vsi na delo za naše zadruge in potom teh ramo ob rami z ostalimi državnimi uslužbenci za lepšo bodočnost vseh državnih uslužbencev naše države.

Iz zadrugnega življenja

Po mednarodnem zadrugnem kongresu.

Naša zadruga je kakor mnoge druge zadruge poslala na Dunaj dva delegata, da si ogledata ta kongres, poslušata predavanja in se udeležita ogleda zadrugnih ustanov na Dunaju. Težko je dopovedati in opisati kako izgleda ta mednarodni gospodarski parlament, ki se je sestel iz 37 držav ter je imel 604 delegate. Ta kongres je res predstavljal moč, preko 220 milijonov organiziranih zadrugnikov in se lahko reče, da je to država, v kateri solnce nikdar ne zaide. Je to moč, ki je zrastle iz malega začetka pred 82 leti in ki se je mednarodno organizirala v mednarodno zadrugno zvezo pred 35 leti v Stockholmu.

Najstarejše izmed konzumnih zadrug so one v Angliji in so te tudi najbolj popolne in močne. Imajo skoro ves konzum v Angliji v svojih rokah, producirajo v lastnih tovarnah, velik del tega kar prodajo, imajo celo lastna posestva v Kanadi, Indiji, Av-

straliji, kjer se za njih obdelava polje in pridelava žito, čaj, kava, imajo velikanske črede ovac, od katerih dobe volno za svoje tovarne, in vse to se prepelje v Anglijo z lastno trgovsko mornarico.

Tudi denar se nabira v zadrugah tako sigurno in solidno in tako hitro, da že danes ne vedo kje in kako bi investirali one rezerve, ki so jih prihranili zadrugniki. Medtem, ko računa privatni kapital, kako bi nadalje igral vlogo kralja petroleja ali železa ali denarja, razmišlja zadrugni kapital, kakor bi pomagal v samopomoči še onim, ki niso tako dobro organizirani in močni kot oni sami.

Na vsem polju gospodarskega življenja so dosedaj delovale zadruge, povsod se je pokazal blagodejni vpliv zadrugištva kot najboljši socialni in humanitarni sistem družabnega reda. V zadrugnem duhu in po zadrugnem principu se rešuje stanovanjska kriza, organizira se zavarovanje, regulira produkcija, daje delo ali podpore brezposelnim.

Zadrugištvo postaja faktor, ki ga spoštujejo in cenijo tudi kapitalisti, oni, ki jim spodjeda zadrugištvo vir življenja in kapitala.

Govorilo se je na Dunaju o ustanovitvi mednarodne nakupovalne družbe, žita iz Kanade, bombaža iz Indije, volne iz Avstralije — v glavnem pa kakor in od koder konvenira cena z ozirom na transport. Ustvarja se tu nova svetovna sila, ki bo imela kedaj še svojo besedo v Društvu narodov v Ženevi. Skromno besedo, toda, ako bo vse dobro organizirano, bo ta beseda zalegla.

In tu smo zelo zaostali. Nam manjka organiziranega aparata, s katerim se lahko postavimo v vrste predstavnikov zapadnih zadrug. Manjka nam v Jugoslaviji velenakupovalna družba po vzorcu skoro vseh drugih držav, neizvzemši Bolgarije.

Dosti je dobrih edinic, zadrug, in mi moramo organizirati iz teh edinic bodočo velenakupovalno družbo. To moramo izvesti v taki ali drugi obliki.

Mi vemo in smo videli to moč zadrugištva, mi verujemo vanj, in mi bomo samozavestno in brez oklevanja hodili za ciljem, po poti, ki so nam jo tako lepo pokazali zadrugni pionirji iz Rochdala.

Da se najdemo v naši zadrugi in v naših razmerah. Ne bomo slepo drveli v zadrugo in za zadrugo. Kritiziramo in bomo vedno kritizirali sebe, zadrugo in njeno delovanje. Toda vse z namenom, da pomagamo zboljšati vodstvo našega skupnega gospodarstva.

V zadrugištvu je naša bodočnost!

Iz mednarodnega združnega kongresa, govor predsednika mednarodne združne zveze Tanner-a, bivšega finskega ministrskega predsednika.

Danes gledajo vsi zadrugarji sveta kaj se godi na Dunaju. Pred dobrimi 100 leti, po Napoleonovem porazu, se je tudi vršila na Dunaju konferenca vladarjev, ki so osnovali »sveto alianso« in mislili, da bo trajala ta družba večno. Toda že po par letih (1830) in ponovno po letu revolucije leta 1848 je razpadla slika in delo »večne svete alianse«. V nasprotju s to sveto alianso se je sestala danes zveza združnikov, ki govori v imenu več kot 200 milijonov organiziranih zadrugarjev. Ne z namenom, da predpisuje svoje sklepe narodom in jih hoče uveljaviti z orožjem. Ne sklicuje se na silo, temveč na razum. Ne zapoveduje, temveč se naslanja samo na prepričanje. Zato tudi ni strahu pred posledicami našega kongresa, nasprotno. Vsi ga čislajo in spoštujejo in želijo, da bi imel najboljši uspeh.

Organizirani konzumenti so pokazali svetu, da ni samo denar ključ do uspeha. Pokazali so, da sta solidarnost in zvestoba napram lastnemu podjetju ona moč, ki je privedla združništvo in njene ustanove v par decenjih do današnjega blagostanja. Združništvo (v zapadnih državah) odklanja danes vsako državno pomoč in podporo. In to v času, ko skušajo vsi sloji iztisniti od državne blagajne kako podporo za svoje sloje. Tako poljedelci, eksporterji, tovarne itd. V tem času splošne gospodarske krize je ta skromnost nepremožnih slojev — konzumentov tembolj spoštovanja vredna. Združniki-konzumenti so pokazali in dokazali, da je samopomoč najboljše pomoč.

Če bi vprašal organizirane konzumente, zakaj so se priključili združnemu gibanju, bi dobil najrazličnejše odgovore. Mnogo bi jih gotovo odgovorilo, da cenijo v zadrugi predvsem gospodarske koristi, ki jih nudi združništvo. Prav, teh se ne sme prezreti, nasprotno ceniti se mora te koristi, ki tvorijo lep dodatek k dohodkom malega človeka.

Preudarnejši konzumenti pa gledajo dalje. Oni razumejo, da bi bilo združno gibanje, v kolikor bi se omejilo samo na gospodarske koristi, kljub vsem uspehom samo neznaten faktor v sedanji družbi. Naš cilj ne gre samo za to, da stvorimo koristi za danes. Združno gibanje stremi za večjimi in važnejšimi problemi. Združništvo želi, da izmeni današnji gospodarski sistem, ki temelji na želji po zasebnem dobičku — z novim sistemom skupnega gospodarstva, ki naj bo koristno celokupnosti in ne poedincem. Združništvo ne

stremi samo za tem, da ima v rokah ves konzum blaga, njemu je tudi do tega, da dobi v svoje roke in oblast produkcijo, kjer se danes največ greši.

Združništvo dela tedaj za praktično socializacijo z mirobljubnimi sredstvi. To se je že v veliki meri posrečilo. Današnji kongres nam dokazuje, da nismo osamljeni, da je naše gibanje v najboljšem razvoju in da bomo črpali danes nove vere in zaupanje v boljšo bodočnost.

Konferenca železničarskih nabavljalnih zadrug v Beogradu.

Naša zadruga je dala inicijativo ter povabila ostale železničarske nabavljalne zadruge, da bi se sestale na konferenco, kjer bi predvsem spoznali eden drugega, posebnosti poslovanja posameznih zadrug in da se razgovorimo kako in na katerem polju bi si lahko medsebojno pomagali. Sicer se medsebojno posamezne zadruge že došti poznamo, v praksi že nekako sodelujemo pri nabavah, toda to pot so se prvič sestale vse naše nabavljalne zadruge železničarjev, t. j. k trem sodelujočim je prišla tudi beograjska železničarska zadruga. Konferenco železničarskih zadrug je vodil naš predsednik g. Čerček, ter je prisostvoval tej konferenci tudi Savez Nabavljalnih zadrug po svojem predsedniku g. dr. Letici, odbornikom gg. dr. Josifoviću ter po upravniku g. Vujnoviću.

Po otvoritvi konference je pozdravil navzoče delegate železničarskih zadrug predsednik Saveza g. dr. Dušan Letica. Pozdravil jih je kot zastopnike najmočnejših zadrug tako po številu, po prometu in po lastnem kapitalu. Pozdravlja njih prizadevanje za izboljšanje lastnih zadrug za spopolnjevanje samega sebe. Močne in dobre zadruge bodo koristile vsem ostalim zadrugam in dosti pripomogle k organizaciji samega Saveza. Brez dobrih zadrug ne more biti dobre zveze zadrug. Savez nam je danes ugledna ustanova, ki dobiva podporo in prizadevanje od države.

Nadalje spominja g. Letica kako daleč so pred nami zadruge na Angleškem, na Danskem, kjer je tudi skoro že vsa produkcija v rokah konzumentov. Mi smo tudi začeli z lastno produkcijo, imamo lastni mlin. Na nas je ležeče, kako bo uspeval ta prvi poskus lastne produkcije, ki ima vse predpogoje, da nas vse zadovolji.

Imeti moramo svoj ideal, svoj cilj, vero v boljšo bodočnost in ta se da doseči samo s poštenjem in delom.

Predvsem je bila sestavljena predstava na gosp. Ministra Saobračaja v katerem se je obrazložilo koristno delovanje naših

zadrug ter se ga je prosilo, da se nam vrne ugodnosti, ki smo jih imeli do leta 1927. To je brezplačni prevoz za živila.

Mnogo se je razpravljalo o našem mlinu v Adi in Molu. Železničarske zadruge so glavni konzument one moke, saj porabi Ljubljana ca. 23 vagonov, Zagreb 20 vagonov, Sarajevo pa 30 vagonov mlevskih izdelkov, ki jih bi morali kupovati, ako smo združniki v lastnem mlinu.

Prvotno je bila moka iz Ade dobra, toda pri nadaljnjih dobavah smo dobili večkrat slabejšo moko ali je bila pretemna ali ni vshajala, ali je bila napačna moka v vreči kot označeno itd. Naša zadruga je ostro kritizirala nad poslanim ji blagu, zahtevala od Saveza remeduro in obenem poslala na svoje stroške v mlin strokovnjaka, ki naj se izjavi, kaj je bilo slabega in kaj je treba storiti, da pridemo do dobre moke.

Savez je naš korak in naš nasvet samo pozdravil in sam delal na to, da se mlin zboljša. Dopolnili so nekoliko mašinerijo, in sedaj dobivamo moko, s katero smo lahko vsi zadovoljni. Na konferenci pa graja naš zastopnik opetovano sistem določanja cen. Res je, da je mlin last nas vseh in da se v mlinu nabrani dobiček povečini spet povrne zadrugam, kakršen je pač uspeh. Podobno kot z našimi povračili 5% koncem leta. Toda dobiček mlina naj bo pri vseh zadrugah enakomeren kakor bo tudi potem povračilo enako. Ni treba, da delamo tudi v lastnem mlinu že s prevelikim dobičkom, tega naj ustvarjajo zadrug same.

Upravnik Saveza nam je dokazal s številkami, da se dela v mlinu racionalno in trgovsko, da se zelo previdno kupuje, nikdar ne spekulira, ni da bi mogli dosedaj nakupljenem žitu cene znatno znižati. Je stvar razgovora, koliko se nabere v mlinu dobička in koliko se povrne zadrugam. Na vsak način pa mora imeti tudi mlin svoje rezerve za slučaj nenadnega obrata, padca cen ali nepredviden nesreče.

Kot voditelji zadrug smo vse to razumeli in se končno sporazumeli, da postopa Savez pri določevanju prodajnih cen liberalno. Cena se določi z dnevom naročila in se ta cena zniža, ako se znižajo medtem tudi cene moke na borzi, ne smejo se pa zvišati, ako bi medtem nastopil dvig cen. Zadruge pa tudi ne bodo naročale spekulativno, temveč sproti. V toliko velja oni sporazum. S sedanjo kvaliteto moke so zelo zadovoljne vse zadruge. In tudi tu je pomagala naša kritika. Prej se je mlela sama potiska pšenica, ki je najboljša vrste v Evropi. In ravno zato, ker je bila najboljše moka, ni bila za nas dobra. Sedaj se meša med trdo potisko pšenico ca. $\frac{1}{3}$ mehke baške pšenice. S tem dobi moka be-

lejšo barvo, kruh se da bolj obdelati in bolje naraste kot prej.

O mlinu in moki iz lastnega mlina priobčimo poseben članek.

Razgovora je bilo tudi o skupnih nabavkah. Že do sedaj je naša zadruga precej sodelovala z aprovizacijo v Zagrebu. Primerjali smo nabavne cene, ki jih doseže eden in drugi in pri tem ugotovili, da se nas od enega in istega liferanta zelo različno postreže. Seveda smo takoj planili na liferantu, komur je dajal neugodnejše cene ter reklamirali najpovoljnejše dobavne pogoje za nas vse enako.

Primerjali smo tudi liferante, kake cene nam dajejo in prišli pri tem do koristnih informacij. Koristi bodo imele od tega sestanka prav vse zadruge.

Predsednik konference g. Čerček podarja, da moramo priti še korak naprej, t. j. da si ustvarimo enega predstavnika, eno eksekutivo, ki bo kupovala v imenu vseh in za vse. S tem se doseže ugodnejše cene pri nakupu, prihrani se studij in stroške nakupovanja posameznih zadrug. Gotovo je, da bomo do tega prišli v kratkem času, ker vidimo in čutimo, da ni nobenega med nami, ki bi se potegoval za to, da bi on sam kupoval. Dostikrat je ravno to največja ovira, da se ne morejo zjediniti za skupno nakupovanje, ker imajo nekateri interes ali osebne koristi, ali se radi postavljajo v pozo mogočnega nakupovalca. Dostikrat pa je tudi nezaupanje krivo, da se zadruge ne odrečejo poedinemu nakupovanju in se ne združijo k skupnim nakupom.

Predsednik Saveza g. dr. Dušan Letica pozdravi udeležnike konference in jim častita na dobro uspeli debati ter želi, da bi resni poskusi in stremljeja naših združnikov rodili najboljši sad. Delegati konference so nato posetili naša mlina v Adi in Molu in se je tam ponovno sprožila misel o lastni tovarni za testenine. Vprašanje je, če ne bodo zapreke radi klime in vode, kar vse zelo vpliva na kvaliteto testenin. Razne predloge, ki smo jih stavili, so navzoči delegati Saveza tovariško in z veseljem pozdravili. Samo podpiramo Savez v njegovem stremljenju in izvrševanju njegovih načrtov!

V tem tonu je bila zaključena konferenca predstavnikov železničarskih nabavljalnih zadrug. Bratsko dajemo eden drugemu nasvetov, se učimo eden od drugega, zaupamo eden drugemu in priti moramo do uspeha.

Uporaba premoženja bivše Gospodarske poslovalnice,

Nj. Vel. kralj je na predlog prometnega ministra podpisal zakon o uporabi likvida-

cijske mase Gospodarske poslovalnice bivše Južne železnice v Ljubljani. Zakon se glasi:

§ 1. Iz ostanka likvidacijske mase bivše gospodarske poslovalnice bivše Južne železnice se izloči 1.5 milijona dinarjev in izroči bolniškemu fondu za državno prometno osobje v svrhu sanatorija za bolne na pljučih.

§ 2. Z ostankom likvidacijske mase se osnuje fond za zgradbo stanovanjskih hiš železniških uslužbencev na področju ljubljanske železniške direkcije.

Fond upravlja direkcija državnih železnic v Ljubljani. Iz sredsev tega fonda se lahko dajejo hipotekarni krediti, katerih skupna vsota pa ne sme presegati 2 milijona dinarjev.

§ 3. O upravi obeh fondov bo predpisal prometni minister posebne pravilnike.

§ 4. Ta zakon stopi v veljavo, ko ga podpiše kralj, obvezno moč pa dobi z dnem objave v »Službenih Novinah«.

Prometno ministrstvo je v zvezi s tem zakonom izdalo pojasnilo, ki naglašja med drugim: Bivša direkcija Južne železnice v Ljubljani je oskrbovala svoje uslužbence z življenjskimi potrebščinami potom gospodarske poslovalnice (aprovizacije), ki je po prevzemu Južne železnice prešla v upravo državnega erarja. Tekom let so rezerve te poslovalnice, nastale iz čistega dohodka, dosegle višino 11 milijonov dinarjev. Po likvidaciji te poslovalnice, čije posle posle je prevzela državna nabavljalna zadruga, je bilo sklenjeno, da se likvidacijska masa uporabi v humanitarne svrhe. Kakor določa zakon, gre 1.5 milijona v bolniški fond državnega prometnega osobja za zgradbo sanatorija, ki bo, kakor znano, zorajen v dravski banovini. Z ostankom premoženja bivše gospodarske poslovalnice se osnuje fond za zgradbo stanovanj za železničarje. Oba fonda bo upravljala po pravilnikih, ki bodo izdani te dni, direkcija državnih železnic v Ljubljani.

Ves denar, v principu državni denar, gre za stanovanjske namene železničarjev v Sloveniji. Vsi dohodki iz tega fonda, tudi najemnina, ki jo plača nabavljalna zadruga za poslopje v Ljubljani, se spet uporabi za iste svrhe.

Imamo tedaj stalen kapital in dotok denarja.

Nezadovoljstvo in nezadovoljneži

Če gre tako-le človek po ulici ali sede v kavarno ali v gostilno in se snide z železničarjem, se razvije čisto gotovo razgovor najprej o naši službi, nato o naših prejemkih in se stalno zaključuje z zabav-

ljanjem čez naše zadruge, naš združni časopis in koledar. Ko tako-le izprašuješ, kako bi on napravil kritizirano stvar bolje, ti v devetindevetdesetih slučajih od sto slučajev ne ve nič točnega ali izvedljivega navesti. Sklicuje se na kakgga tovariša, ki mu je rekel, da bi on to bolje naredil in izpeljal. Če se lotiš potem tega boljevedca, slišiš od njega zopet samo zabavljanje, a nobenih ali vprav fantastične predloge in nasvete, ki bi naj napravili zadrugarje zadovoljne, ali ki bi naj naše združno časopisje dvignili na višji in širši forum.

Nezadovoljneži se ne pojavljajo samo v privatnih razgovorih, temveč jih srečujemo tudi na občinih zborih. Tako na primer je na zadnjem občnem zboru našega Saveza v Beogradu vstal neki delegat in kritiziral Savezovo glasilo »Zadrugarstvo«, češ, da je premalo globoko, preenolično in da ne prinaša združno-znanstvenih član- kov ter da naj bo nekaka naša združna revija. Urednik je temu kritiku takoj odgovoril: »Tudi jaz kot urednik nisem zadovoljen z našim časopisom, tudi jaz bi imel rad večje programatične članke in prispevke izmed vrst zadrugarjev, ki bi naj pokazali delo in razvoj tako glede hrib kakor glede vrlin našega združništva in obenem razpravljali o novih potih in ciljih, ki naj jih uberemo v našem združništvu. A nimam sodelavcev. Ne osebni ne pismeni pozivi ne zaležejo nič, da pritegnem sodelavce na naš list. Lahko Vam povem iz zgodovine svojega uredovanja, da sem pred meseci razposlal 150 pisem na znane združne pisatelje s prošnjo za članke in razprave; dobil sem kakih 15 odgovorov z obljubami za prispevke, a prispevke sem v resnici prejel samo tri.« Urednik se je obračal na delegate, naj ne stavijo samo zahteve, naj ne kritizirajo samo, nego naj povzdignejo združništvo in združno časopisje raje z delom in s pametnimi predlogi.

Isto smo doživeli in še doživljamo tudi na naših občinih zborih v Ljubljani, in od leta do leta moramo ugotoviti, da ni med našimi zadrugarji ljudi in moči, ki bi hoteli in znali v zadrugi in v nje časopisu pozitivno delati in se udeleževati razen dveh ali treh izjem. Nezadovoljnost širiti, nergati, nezaupanje napram zadruginim funkcionarjem propovedovati, to je splošna bolezen naših zadrugarjev. Kadar se jih pa pozove k sodelovanju, takrat se po večini previdno umaknejo.

Veliko dobrih in zmožnih ljudi med nami stoji raje ob strani, kot pa da se poda v javnost, da se aktivno udeležuje združnega dela in da s peresom rešuje velika združna vprašana.

A oni, ki so sredi dela v zadrugah, pričakujejo vsaj moralne podpore od članstva,

če že ne aktivne, vidijo pa od dneva v dan, da se članstvo niti do take ne povspne.

Zadruga ne more eksperimentirati, poskušati in poslušati vsakega posameznega nezadovoljneža, ker ona mora zasledovati svoj vzvišeni, daleč v bodočnost idoči cilj in se ne more in ne sme ustavljati na svoji poti pri vsakomur in radi vsakogar, ker ona je za vse. Nikakor ne trdimo, da odklanja združništvo vsako kritiko, ali da se ne zmeni za izraze nezadovoljstva, ne, ti izrazi dajejo ravno impuls k novemu življenju in hotenju ter preprečujejo stagnacijo v razvoju zadruga.

Zadruga hoče pozitivno kritiko, hoče vedeti vzroke nezadovoljnosti; samo naj ne bo nezadovoljnost absolutni splošni kriterij. Vsak pravi zadrugar se mora zavedati, da mora najprej napraviti samega sebe kot človeka in zadrugarja dobrega in boljšega, da bomo lahko rekli: »Naše zadruge postajajo velike, ker so jih naši najboljši s svojo nezadovoljnostjo napravili velike.«

(Glej uvodnik in povej, ako si kot državni uslužbenec v intenciji ideologije naše nacije storil svojo dolžnot. Op. uredn.)

Stanovanjska akcija Saveza nabav. zadrug

Danes, ko smo se navadili in že skoro pozabili na odtegljaj 5 in 10 Din mesečno za Savez nab. zadrug, nam sporoča Savez v Beogradu, koliko je že tega denarja in kako se misli porabiti.

Sami smo bili proti takemu odtegovanju — kar se tiče kreditnih zadrug. Mi negiramo za Slovenijo tak problem razdolževanja uradništva in trdimo, da lahko odpravijo potrebno posel kreditnih zadrug te same brez pomoči Saveza in nasilnega odtegovanja. Primer: Naša kreditna zadruga v Ljubljani. Akcija 5 in 10 Din je našim kreditnim zadrugam v Sloveniji več škodovala kot koristila!

Za rešitev stanovanjskega vprašanja je edino uspešna samo sila, diktatura. Tako so začeli edino reševati stanovanjski problem na Dunaju, ki služi sedaj v tem vprašanju za vzgled največjim mestam na svetu (London, New York).

Danes se je nabralo od onih 5 in 10 Din precej kapitala v Savezu nab. zadrug. Taktika Saveza je bila kot sedaj vidimo dobro preiščljena. Rekli so: Do ut des — damo, da daste tudi Vi. Prispevali smo državni nameščenci vsak svoj delež za rešitev stanovanjskega vprašanja in odziv je bil velik. Savez dobi danes mesečno en milijon dinarjev od ministrstva financ in ta denar bo porabil predvsem za finansiranje kreditnih in stanovanjskih zadrug.

Dne 11. in 12. se bo vršila v Beogradu anketa o tem vprašanju, ter so nanjo povabljeni izkušeni funkcionarji raznih zadrug.

V Savezu proučujejo intenzivno to vprašanje, ter se pojavljajo različna mnenja.

Eno naziranje: Uredimo najprej vprašanje kreditnih zadrug, ko bodo one močnejše, bo državni uradnik deloma rešen iz rok oderuhov, potem pristopimo k stanovanjskemu vprašanju.

Drugo naziranje: Dajmo morda $\frac{2}{3}$ razpoložljivega kapitala za gradbo stanovanj in to predvsem za zgradbo malih stanovanj, kjer se pritegne privatni kapital onega, ki zida, kjer je manj skrbi in administracije.

Tretje naziranje: Savez naj bi zidal predvsem združne domove, kjer naj bodo lokali nabavljanih in kreditnih zadrug in kjer bodo tudi stanovanja za državne uradnike. Ker imajo te zadruge že povečini svoje lokale, se bodo zidala samo stanovanja za drž. uradnike. Bile bi to večje stanovanjske hiše, kjer stane eno stanovanje manje, kot če se jih posamič zida in kjer so lokali bolj zavarovani proti vročini in mrazu.

Hiše bi ostale last Saveza in bi stanovanja se oddala na predlog lokalne stanovanjske zadruga. Ako bi bilo potrebno, bi vzel Savez na svoje lastne objekte hipotечно posojilo, če se mu nudi ugodna prilika. In ta se nudi!

Inozemske zadruge (Anglija) ne ve danes kam bi vložila svoj kapital. In je mogoče, da ga dobimo dosti in poceni, ako smo solidni in se inozemstvo prepriča, da smo zavedni in solidni zadrugarji.

Šele v drugi vrsti bi dajal Savez posojila potom stanovanjske ali kreditne zadruge onim, ki zidajo takoj na lastni račun.

Slednji način je priporočljiv, ker se s tem pritegne precej privatnega kapitala, denar se bolj redno in hitreje odplačuje kot bi ga stanovanjske zadruge.

Toda, kdo ima danes od uradništva in delavstva brez razlike 30—50% potrebne kapitala za zgradbo stanovanjske hiše. Kdo je danes od železničarjev zidal lastno hišo?

Misliti bo treba tudi na sledeči način: Poleg večjih, naj zida Savez tudi male, 1—2 stanovanjske hišice, za katero se plačuje najemnino malo večjo kot sicer v večjih stanovanjskih hišah. Po gotovih letih, ko je z gotovo najemnino odplačal hišo, naj se prepíše na ime v lastništvo člana.

O teh raznih naziranjih obvestimo naše članstvo. Ako ima kdo še kako novo idejo ali predlog, naj to sporoči Nabavljalni zadrugi v Šiški najdalje do 4. X. t. l.

Sicer bo za nas železničarje več zaleгла stanovanjska akcija z denarjem bivše Go-

spodarske poslovalnice, toda ne smemo pustiti z vidika Savezovega denarja in načrta. Stanovanj tudi potem še ne bo dovolj.

Ne vemo še kako se bo denar delil po pokrajinah. Naj se da vsakemu svoj delež. Mesto Beograd ima danes že preobilico stanovanj, ki za nas seveda niso dostopna, dokler se cene ne prilagode našim razmeram, naj se jim da za kreditne zadruge. Pri nas lahko rešimo vprašanje sami, naj se nam dá za stanovanjsko akcijo toliko več. Denar bo prihajal, ter se investiral v etapah, izdelal se bo načrt za 5—7 let, kako in kaj se bo zidalo.

Več poročamo že morda lahko v prihodnji številki »Zadrugarja«.

Premog

Jugoslovenske državne železnice — Direkcija Ljubljana.

Štev. 6337-I-30.

Ljubljana, dne 19. sept. 1930.

Dodatek k razpisu št. 28.

Predmet: Nabava kuriva.

Vsem službenim edinicam!

Razpis štev. 28, tičoč se nabave kuriva, ki je kljub svoji konciznosti dovolj jasen, tolmačijo in komentirajo nekateri uslužbenci, žal tudi starešine edinic, nepravilno in svojevoljno, ter s tem dokazujejo, kako površno se čitajo celo oni razpisi, ki so zamišljeni v korist osebja.

Povod razpisa štev. 28 so bile zlorabe in veriženja s kurivom.

Namen razpisa štev. 28 ni bil železničarjem kratiti pravic izraženih v »Pravilniku sporednih prinalležnosti« člen 96. ali v »Pravilniku o povlasticama za osebje saobračajnih ustanov« § 15., oziroma pravic, ki jih imajo kot člani Nabavljalne zadruga, niti nuditi komu kaj več, kakor je v omenjenih pravilnikih določeno.

Namen razpisa štev. 28 je le ta, da se zavede red s strogo kontrolo in s tem obvaruje posameznika nesreče — disciplinske kazni, ki bi ga doletela, ako bi dobljeni premog oddajal ali prodajal neželezničarjem; na drugi strani, da vsled brezvestnosti ali malomarnosti posameznikov, vsi skupaj ne zgubimo še teh povlastic.

Tudi ni v razpisu štev. 28 nikjer rečeno, da bi moral železničar, ki ne more izhajati vsled velikega stanovanja z normalno količino kuriva, delati posebne prošnje in te prošnje celo kolekovati, ampak je v razpisu štev. 28 na kratko rečeno, da je treba višjo potrebščino razložiti, torej utemeljiti; niti ne sme katerikoli starešina v slučaju obrazložene potrebe odreči zahtevanega potrdila.

Da v bodoče ne bi bilo glede nabave kuriva več nobenih nesporazumov ali napaknih tolmačenj, dodajamo k razpisu štev. 28, ki ostane v polni veljavi, sledeče pojasnilo:

a) Kot normalna količina kuriva, ki jo potrebuje železničar za svoje gospodinjstvo, veljaj količina, ki je navedena v »Pravilniku sporedni prinalležnosti« člen 96. — Po tem členu lahko dobi na primer oženjen činovnik pri svoji edinici premoga po režijski ceni 3000 kg.

b) Za slučaj, da ima ta ali oni številno družino in veliko stanovanje, da se stanovanje težko razgreje, je novo ali vlažno, ali ima v hiši bolnika, in je treba stanovanje bolj kuriti, vsled česar n. pr. oženjen činovnik v smislu »Pravilnika o sporednih prinalležnosti« člen 96. ne more izhajati z normiranimi tremi tonami premoga, v takem slučaju razloži dotičnik (ustmeno ali pismeno) zadevo svojemu neposrednemu starešini (postajno osobje svojemu šefu ali njegovemu namestniku, postajni šefi — šefu prometne službe, progovni delavci svojemu progovnemu nadzorniku itd.), nakar starešina potrdi, da rabi ta ali oni vsled zgoraj omenjenih prilik res več kuriva, kakor je navadeno v členu 96. »Pravilnik sporednih prinalležnosti«.

c) Na podlagi takega potrdila more posameznik naročiti primanjkljaj ali pri Nabavljalni zadrugi ali pa prositi za uputnico (glej »Pravilnik o povlasticama« ... § 15.); lahko pa naroči tudi najprej pri Nabavljalni zadrugi normalno potrebo, a primanjkljaj pri svoji edinici po režijski ceni. Pripominja se, da tudi Nabavljalna zadruga v tem slučaju brez potrdila ne sme prodati večje količine od one pod točko a) normirane.

Konkretni slučaj:

Oženjen uradnik ima vsled številne družine veliko stanovanje. Stanovanje je novo, sobe se slabo kurijo, uradnik ima pri sebi starše, katere popolnoma vzdržuje. Starši so bolehnii in je treba sobe bolj kuriti. Oženjen uradnik potrebuje vsled tega za svoje gospodinjstvo n. pr. 9000 kg premoga.

Teh 9000 kg premoga oženjeni uradnik lahko naroči na sledeči način:

3000 kg pri svoji edinici po režijski ceni (čl. 96. »Pravilnik sporednih prinalležnosti«);

5000 kg lahko naroči sam potom uputnice (§ 15. »Pravilnik o povlasticama« ...);

1000 kg pa lahko kupi pri Nabavljalni zadrugi (če je njen član).

Če noče ta uradnik naročiti pri svoji edinici režijskega premoga — lahko naroči 5000 kg potom uputnice, ostanek 4000 kg

pa pri Nabavljalni zadrugi, ali pa celo količino (9000 kg) samo pri Nabavljalni zadrugi.

Vse te količine pa morajo biti vpisane v »Dobavno knjižico za kurivo«, da je kontrola vedno mogoča, in mora biti višek čez normalo, kakor zgoraj povedano in kakor je navedeno v razpisu štev. 28... vedno opravljan potom odrejenega potrdila.

V dobavno knjižico mora biti tudi jasno vpisano, kaj je nabavljeno kot režijski premog, kaj z uputnico in kaj pri Nabavljalni zadrugi. Potrdilo je vpisati v Dobavno knjižico v podolžne rubrike preko cele strani, in sicer za vsak slučaj nastale potrebe posebej.

Razpis štev. 28, kakor omenjeno, ostaja s tem dodatkom v polni veljavi.

Lit. 703/30.

Direktor: dr. Borko, s. r.

Obvestila

Naslovi. Pošta nam vrača »Zadrugarja« s pripombo, da se je naslovnik preselil, ali da je nepoznan, odnosno, da naslov ni popoln. Primerjali smo naslove z javljenimi naslovi in ugotovili, da se isti ujemajo, vsled česar prosimo cenjeno članstvo, da nam navaja vedno točne in pravilne naslove in brezpogojno tudi javi spremembo naslova ob preselitvi, odnosno premestitvi, kajti le na ta način nam bo mogoče držati točno evidenco članstva.

Nabava manufakture v Ljubljani. Iz mariborskega okoliša prihajajo člani v naše ljubljanske poslovalnice, da si nabavijo manufakturno robo. Opozarjamo vse reflektante iz okoliša naše prodajalne Maribor, da prinesejo za nabavo na kredit (obroke) nakaznico mariborske podružnice s seboj, kjer naj bo označen kredit, do katerega se more nakup izvršiti.

Kolkovanje vlog. Večkrat se dogaja, da članstvo vloge na upravni odbor zadruga kolkuje s 5 Din, kakor se kolkujejo vloge na državne oblasti. Ker zadruga ni nikaka državna oblast ali državni urad, ampak popolnoma privatna ustanova železničarjev, opozarjamo članstvo, da se na zadrugo naslovljenih vlog ne kolkuje.

Parcele. Upravni odbor razpisuje prodajo svojih parcel v Devici Mariji v Polju. Interesente pozivamo, da predlože svoje ponudbe upravnemu odboru Nabavljalne zadruga do 15. oktobra t. l. Podrobnejše informacije daje tajništvo zadruga.

REKLAMACIJE.

Ponovno opozarjamo člane, da priglase eventualne reklamacije takoj po prejemu

robe in da poznejših reklamacij ne moremo upoštevati.

Vsaki reklamaciji se mora priložiti tudi originalni račun.

POZIV.

Dne 14. avgusta t. l. je nekdo vplačal pri pošti Moste pri Ljubljani dve čekovni položnici: v znesku 37 Din za »Podporno društvo želez. delavcev in uslužbencev v Mariboru«, znesek 48 Din pa za »Podporno društvo želez. uslužbencev in upokoјencev v Ljubljani«, s pomanjkljivimi čekovnimi položnicami.

Vplačnik, ki je nepoznan, naj se takoj zglaš pri omenjeni pošti s čekovnimi priznanicami v svrhu poprave v lastnem interesu.

Termini

Prodajalna Ljubljana gor. kolodvor.

Gorenjske proge in proga Ljubljana—Kamnik od 9.—12. v mesecu.

Embalaža mora dospeti najkasneje do 7. v mesecu.

Prodajalna Ljubljana glavni kolodvor.

Proga Ljubljana—Rakek in Brezovica—Vrhnika od 4.—5. v mesecu.

Proga Ljubljana—Savski Marof od 6.—8. v mesecu.

Dolenjske proge od 8.—10. v mesecu.

Proga Rimske Toplice—Celje od 11.—12. v mesecu.

Proga Celje—Velenje od 13.—15. v mesecu.

Postajališče: Dev. M. v Polju, Jevnica, Radeče, Loka pri Zidanem mostu, Breg, Blanca, Dobova, Log, Notranje Gorice in Preserje vsakega 6. v mesecu, oziroma, ako je 6. nedelja ali praznik, dan kasneje.

Embalaža mora dospeti najkasneje 2 (dva) dni pred pričetkom termina. Zamudnikom, ki ne pošljejo naročil in embalaže do določenega termina, se odpremijo živila po 15. v mesecu.

Za Ljubljano in okolico: 25., 26., 27., 28., 29., 30., 31., 1., 2., 3. v mesecu.

Za Maribor in okolico od 24. do 26. v mesecu.

Za člane s ptujske in prekmurske proge, i. s. postaje Cirkovci—Čakovec—Kotoriba in vse stranske proge od 27. do 30. v mesecu.

Ti člani naj pošiljajo prazno embalažo tako, da dospe v zadrugo vsakega 22. v mesecu.

Za člane z južne proge, to so postaje: Hoče—Pragersko—Štore in vse stranske proge od 4. do 7. v mesecu.

Ti člani naj pošiljajo prazno embalažo tako, da dospe v zadrugo vsakega 30. v mesecu.

Za člane s koroške proge, to so postaje: Limbuš — Dravograd — Meža—Prevalje in stranske proge od 8. do 13. v mesecu.

Ti člani naj pošiljajo prazno embalažo tako, da dospe vsaj 5. vsakega meseca v zadrugo.

Ponovno opozarjamo, da članov, ki bodo prišli izven določenega termina, ne bomo postregli prej, dokler ne bodo postreženi člani z rednim terminom.

V interesu vsega članstva je, da se drži določenih terminov. Le na ta način bo ostalo vsako nepotrebno čakanje v prodajalnah, odpadla bo pa tudi vsa jeza in kritika!

Članom, ki kupujejo samo za gotovino, se prodaja vse dni v mesecu. Umestno pa je, da se založi s svojimi potrebami v dneh, ko ni članov s proge.

Iz združne trgovine

MANUFAKTURA.

V številki 1a od 25. januarja 1930 smo napisali nekaj vrst o kalkulaciji pri manufakturi. Kot zadruga, ki se zaveda, da dela resno in vestro, smo povedali odkrito, da ne smemo delati skokov. Kot smo tam pisali, se rezervira za odpise pri manufakturi gotov odstotek, in znaša ta rezerva že precejšnjo vsoto.

Pregledali smo sedaj pred nastopom jesenske seziije manufakturno zalogo in ugotovili, da je potrebno le pri nekaterem blagu znižati nekoliko cene, in to večinoma le za ostanke. Rezerva je tedaj še skoro cela. Pri zadnji inventuri, pa tudi pri primerjanju cen smo videli, da se naš manufakturni oddelek stalno izboljšava.

Napram trgovskemu svetu imamo nekaj dobrih legitimacij:

- 1.) smo zadruga, ki vedno takoj plača in ni nikdar v zadregi glede plačil;
- 2.) smo zadruga, ki ima skoro 7000 članov in domalega 50 milijonov dinarjev letnega prometa;
- 3.) smo zadruga, ki je v tesnih stikih s sličnimi ustanovami v Zagrebu, Sarajevu in lahko večkrat nastopamo v imenu teh zadrug;
- 4.) smo zadruga, ki si je dobro organizirala svoj trgovski aparat, ki je žrtvovala mnogo dela in truda za študij in se je nekaj iz tega tudi naučila;

5.) smo zadruga, ki ne miruje, ki stremi po napredku, zadruga, ki je v razvoju in ki bo morda igrala precejšnjo vlogo pri organizaciji skupnih nabav za vse zadruge v Savezu;

6.) smo zadruga, ki ima že lepe rezerve in ki ne podleže mahinaciji kateregakoli.

Zavedamo se pri kupovanju, pri sklepanju trgovskih poslov teh adutov in pridemo na ta način v direkten stik s tovarnarji-dobavitelji, ki posečajo le najsolidnejše in največje tvrdke.

Dobimo radi takojšnjega plačila ugodnejše cene (3—7 %).

Promet v manufakturi se je dvignil od lani skoro za 80 %, tako da nam kaže sam promet in kupujoče članstvo, da se izboljšujemo. Po večini smo že prišli do najboljših virov v raznih državah. Blaga iz dobe prvih let ni več v zalogi.

Danes se zavedamo, da lahko v vsakem oziru ustrezemo najbolj izbirčnemu članu; pri nas najde lepo izbiro in ugodnejše cene kot kjerkoli.

Nismo še popolni, še imamo načrte, ki jih bomo sčasoma tudi izvedli.

S sodelovanjem vseh nabavljalnih zadrug bomo tudi mi narasli po svoji moči. Tako upamo, da bomo privedli našo manufakturno do one stopnje, kot to zahteva moderen trgovski obrat.

V slogi je moč, v delu je rešitev.

Naročila za gorenjski krompir, slive, jabolka se sprejemajo v vseh naših prodajalnah. Člani s proge naj pošljejo vreče za potrebno količino krompirja.

Kurivo. Člane opozarjamo, da pravočasno naročijo premog in bukova drva, da ne zaide naše članstvo v neprilike zaradi kurjave, kakor smo imeli slučaje v predlanski hudi zimi, osobito dokler traja še ugodno vreme. Kurivo bomo dobavljali mesečno od 10. do 24., ker po tem terminu razvažamo samo živila.

Račune za dobavljeno kurivo naj člani dvignejo v treh dneh po dobavi, ker za eventualne reklamacije zadruga ne odgovarja.

Naval v naših trgovinah 25. v mesecu je tako velik, da ni mogoče članstva tako postreči, kot bi se moralo, zato svetujemo članom, da ne prihajajo vsi na prvi dan termina.

Posoda iz aluminija je na potu in se bo prodajala po zelo znižanih cenah v vseh naših prodajalnah. V prihodnjem »Zadru-garju« razglasimo cene posodi.

Ribe, morske. Zadruga bo zopet imela vsak četrtek ali petek morske ribe, zato

opozarjamo članstvo s proge, da jih pravočasno naroči. Ribe odpošljemo s prvim vlakom brzovozno.

Zelje, kislo, zelo okusno, ima zadruga v zalogi večjo količino in se bo prodajalo na drobno po Din 2.60 za kilogram.

Sode od masti z lesenimi obroči, zelo pripravne za zelje, oddajamo komad po 25 Din.

Sode od olja z železnimi obroči oddajamo komad po 100 Din.

Sir, polnomastni bohinjski, oddajamo dokler traja zaloga po 28 Din kilogram.

Slanino, krušno, smo znižali na 20 Din kilogram.

Thermo-steklenice priporočamo članstvu. Zadruga jih ima v zalogi ter so najboljše vrste.

NOVO BLAGO:

Ovomaltine, vel. zavoj Din 56.—
Ovomaltine, srednji zavoj Din 32.— p
Ovomaltine, mali zavoj Din 16.—
Fige v vencih, nove, kg Din 12.—
Cevebe, kilogram Din 14.—
Vamperli, kilogram Din 14.—
Esenc za kolonsko vodo, stekl. Din 16.—
Nagrobne lučice, velike, karton Din 14.—
Peharji, komad Din 7.50.
Štrunice, komad Din 6.—
Štrunice, komad Din 7.50.
Štrunice, komad Din 8.50.
Mošt, vinski, liter Din 10.—

U R E, sistem »D o x a«, srebrne in nikelnaste. Navadna nikelnasta stane Din 300. Odplačuje se lahko v obrokih. Če se upošteva še povračilo 5 %, stane ura v resnica samo Din 285.

Doxa-ure so prvovrstne, proti-magnetične in so posebno za železničarje primerne. Vse ure se izda samo repasirane in regulirane. Za vsako uro se jamči dve leti. Popravila izvrši naš dobavitelj poceni in najkulantneje.

»Mali sadjar« je izšel. Priporočamo vsem cenjenim članom, ki se bavijo s sadjerejo, da pridno segajo po njem. Knjiga je pisana v poljudnem tonu in namenjena malim ljudem in začetnikom. Naroča in dobiva se v vseh naših prodajalnah in stane za člane 5 Din komad.

Izdajatelj: »Nabavljalna zadruga uslužbencev državnih železnic v Sloveniji«. Telef. 2041. Glavni in odgovorni urednik Ponikvar Ciril, tisk tiskarne Makso Hrovatin; vsi v Ljubljani.

Cenik živil

za mesec oktober 1930

Reklamirajte takoj po prejemu blaga!
Poznejših reklamacij ne moremo upoštevati!

Mlevski izdelki.

Moka Ogg	kg	3.80
Moka Og	"	3.80
Moka mehka	"	3.60
Moka krušna	"	3.—
Moka ajdova	"	4.80
Moka ržena	"	3.—
Moka koruzna	"	2.—
Moka krmljna	"	1.60
Zdrob pšenični	"	4.20
Zdrob koruzni	"	3.—
Otrobi koruzni	"	1.30
Otrobi pšenični	"	1.30

Testenine

Makaroni v kartonih jajčni	kg	11.—
Špageti v kartonih	"	11.—
Makaroni jajčni in polži	"	9.50
Makaroni domači in druge testenine	"	8.—

Zrnje

Riž I. vrste	kg	9.80
Riž II. vrste	"	6.80
Koruza, drobna (Činkvantin)	"	3.—
Koruza, debela	"	1.80
Kaša	"	4.—
Ješprenj	"	4.80
Ješprenček	"	8.40
Fižol Cipro	"	—.—
Fižol Ia	"	4.20
Fižol IIa	"	3.—
Leča debela	"	16.—
Leča domača	"	8.80
Grah zelen	"	16.—
Piča za kure	"	2.30
Piča za kure »Promiuk«	"	10.—

Sladkor

Sladkor v kockah	kg	13.80
Sladkor sipa	"	12.30
Sladkorčki (bonboni)	"	24.—
Sladkor v prahu	"	14.—
Sladkor Kandis	"	22.—

Sol.

Sol morska	kg	2.75
Sol kreška	"	2.75

Kava

Kava Perl	kg	70.—
Kava Portorico	"	70.—
Kava surova Ia	"	58.—
Kava surova IIa	"	46.—
Kava žgana	"	64.—
Kava žgana »Special«	"	76.—

Kavne primesi.

Kava Kneipp	kg	14.—
Kava žitna	"	8.—
Kava »Žika«	"	13.—
Kava figova	"	20.—
Kava Enrilo	"	20.—
Kava Enrilo	škatlja	16.—
Cikorija Franck	kg	18.—
Cikorija kolinska	"	17.—

Mast.

Mast	kg	23.—
Ceres, bel, rumen	"	28.—
Čajno maslo Ia	"	52.—
Čajno maslo IIa	"	46.—
Kuhano maslo	"	44.—

Delikatese.

Slanina soljena	kg	24.—
Slanina »Tirolska« (mesnata)	"	30.—
Slanina krušna	"	20.—
Slanina »Hamburška« (mesnata)	"	26.—
Slanina prekajena debela	"	26.—
Slanina papricirana	"	24.—
Salame ogrske	"	88.—
Salama milanska	"	88.—
Salame krakovske	"	36.—
Salama letna	"	28.—
Salame navadne	"	18.—
Kranjske klobase	kom.	5.—
Klobase suhe lovske	"	3.50
Reberca	kg	26.—
Prekajeno meso	"	28.—
Prekajeno carsko meso	"	26.—
Jajca	kom.	1.30
Šunke, zvite	kg	—.—
Kračje	"	18.—
Svinjski parklji	"	10.—
Svinjske glave brez kosti	"	20.—
Med ajdov	"	16.—
Med cvetlični	"	20.—
Sir Chalet II. a	kom.	2.—
Sir Chalet Ia	"	3.50
Sir trapist	kg	28.—
Sir polementalski Ia	"	32.—
Sir polementalski IIa	"	28.—
Sir Parmezan	"	64.—
Maggi	stekl. 11, 17,	28.50
Maggi na drobno	dkg	1.50
Juhan	stekl. 6, 12	
Juhan na drobno	dkg	1.10
Gorčica	kozarec	10.—
Gorčica na vago	kg	24.—
Keksi v zavitkih	zav.	6.—
Keksi á 1 kg v kartonih in na vago	kg	24.—
Kocke za juho v alum. lončkih á 25 kom.	lonček	25.—

Marmelada doze à 1 kg

in na vago	kg	20.—
Marmelada marelična	"	30.—
Čokolada à $\frac{1}{4}$ 11.—, $\frac{1}{10}$ 4.50, $\frac{1}{20}$ 2.50		
Čokolada z lešniki	tabl.	2.50
Čokolada z lešniki $\frac{1}{3}$	kg	20.—
Čokolada z lešniki $\frac{1}{5}$	"	12.—

Sadje in poljski pridelki.

Slive bosanske	kg	12.—
Hruške suhe	"	6.—
Lešniki celi	"	10.—
Rožiči celi	"	7.—
Mandeljni	"	44, 58
Lešniki, tolčeni	"	36.—
Rozine	"	16, 24
Fige v vencih	"	12.—
Rožičeva moka	"	8.—
Čebula domača	"	1.50
Česen	"	12.—
Zelje kislo	"	2.60
Krompir	"	—90

Tekočine.

Kis za vlaganje	liter	4.—
Kis vinski	"	6.—
Kis dvojno močan	"	4.—
Olje namizno	"	16.—
Olje bučno	"	14.—
Olje olivno	"	18.—
Malinovec à $\frac{1}{2}$ l	stekl.	14.—
Rogaška voda à $1\frac{1}{2}$ l	"	6.30
Rogaška Donati à 1 l	"	6.—
Radenska voda à $1\frac{1}{2}$ l	"	6.30

Potrebščine za perilo

Milo Benzit	kos	5.—
Milo Schicht, terpentin	kg	17.—
Milo Schicht	"	16.—
Milo Zlatorog	"	14.—
Milo Zlatorog terpentin	"	16.—
Milo Gazela	"	14.—
Milo Gazela terpentin	"	16.—
Milo v kockah ala Marseill	"	15.—
Milo toaletno	komad	4—18
Soda za pranje	kg	2.—
Lug za pranje	"	4.—
Pralni prašek Ženska hvala	"	2.50
Pralni prašek »Tri-soda«	"	3.50
Pralni prašek »Radion«	"	6.—
Pralni prašek »Persil«	"	6.—
Pralni prašek »Labod« za fino perilo	"	7.—

Druge potrebščine.

Kalodont za zobe	tuba	6.50
Metle rižove vel.	kom.	14.—
Metle rižove male	"	11.—
Sveče velike in male	paket	8.—
Thermo steklenice	kom.	47, 83
Muholovci	"	1.—
Milo za roke	"	4.50
Nagrobne lučke	stekl.	14.—